

BESLUT

2020-04-27

Dnr: 19/03439

SAKEN

Dokument utifrån: Trump, migranterna och gängen, SVT2, 2019-10-20, program om amerikansk migrationspolitik och gängvåld; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Programmet frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

PROGRAMMET

Programmet handlade om relationen mellan USA:s migrationspolitik och gängkriminalitet i USA och Centralamerika. I programmets så kallade löp visades en kort sekvens där USA:s president och en speaker hördes säga följande (enligt svensk översättning).

(President) – De är inte människor, de är djur. (Speaker) – Donald Trump demoniserar en miljon migranter och vill bygga en mur för att stoppa dem. Men det gängvåld som desperata centralamerikaner flyr ifrån har faktiskt sitt ursprung i USA.

Programmet inleddes med att en anställd vid ett fredsinstitut som arbetade för migranternas rättigheter berättade om en massskjutning som ägt rum i Texas år 2019. En del av skyttens manifest där det bland annat stod att skjutningen var ett svar på ”den latinamerikanska invasionen av Texas” visades i bild för tittaren. Personen vid fredsinstitutet sa bland annat att manifestet var i linje med den retorik som USA:s president och hans administration använde sig av när de pratade om migranter. Därefter spelades en sekvens med USA:s president upp där han hördes säga följande (enligt svensk översättning).

Mexiko skickar inte hit sina bästa medborgare. Inte dig eller dig. De skickar hit folk med en massa problem, och de tar problemen med sig. De tar med sig droger, brottslighet. De är våldtäktsmän. Och några, antar jag, är bra folk.

Fem minuter in i programmet spelades en längre version av det uttalande av USA:s president som använts i programmets löp. Följande sades (enligt svensk översättning).

(President) – Folk tar sig in i landet, eller försöker – vi stoppar många. Vi deporterar folk, och ni anar inte hur hemska de är. De är inte människor, de är djur. (Speaker) – Det är många som ser en växande rasism och menar att migrantvågen 2019, från främst Centralamerika, också är ett resultat av amerikansk utrikespolitik från förr. Människor flyr fattigdom, men också våld. Och våldet i Centralamerika har sina rötter i USA.

En bit in i programmet intervjuades en socialantropolog i El Salvador om vad han kallade för ”våldets cirkel”. Han sa bland annat att USA:s regering var intimt förknippad med våldet i El Salvador. Han sa även att många gäng som var verksamma i El Salvador ursprungligen hade bildats i USA men att de, i samband med att salvadoraner deporterats, förflyttats till El Salvador.

Under programmets gång fick tittarna även följa före detta gängkriminella i El Salvador. Därtill intervjuades anställda vid konservativa tankesmedjor om deras syn på Donald Trumps retorik och administrationens politik i migrationsfrågor.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna anför sammanfattningsvis följande.

Den inledande sekvensen togs ur sin kontext. I programmet framstod det som att USA:s presidents uttalande gällde alla latinamerikanska invandrare när det i själva verket var en beskrivning av ett kriminellt nätverk vid namn MS-13. Nätverket är verksamt i USA och består av amerikanska medborgare med latinamerikanskt påbrå. Många webbsidor specialiserade på faktakoll i USA har vid flera tillfällen granskat den aktuella sekvensen och underkänt påståendet att presidenten avsåg migranter i allmänhet.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att programmet överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför sammanfattningsvis följande.

Programmet ville ge en bild av våldets kretslopp, en hårdnande retorik kring migranter och följderna av denna. När det gäller våldets kretslopp tog programmet upp hur migranterna radikaliserats i gäng i USA för att sedan utvisas tillbaka till hemlandet, dit de tar med sig gängproblematiken. Den person vid ett fredsinstitut som medverkade i programmet uttryckte till exempel att följderna av den hårdnande retoriken kring migranter var en av orsakerna till en skjutning i Texas.

Uttalandet av USA:s president som anmälarna har reagerat på förekom första gången i löpet. Löp är till sin natur är tillspetsade. Uttalandet, som blev väldigt uppmärksammat i media, hade sitt ursprung i ett rundabordssamtal i maj 2018

om städer vars politiska ledare vägrar lämna över människor till federala myndigheter för deportering. I samtalet uttalade sig en sheriff om lagar som enligt henne begränsar USA:s immigrations- och tullmyndighets (ICE) tillgång till arresterade fångar och informationsdelning mellan polisen och ICE. Därefter följde det uttalande av presidenten som framgick av det aktuella programmet.

Det aktuella uttalandet av USA:s president har varit omdebatterat. Vissa har ansett att det har tagits ur sin kontext. Andra har sett det som ett tecken på en förändrad och hårdnande retorik kring migranter, både de som har ett kriminellt förflutet och andra. Den amerikanska tidningen Washington Post kommenterade uttalandet som ett exempel på hur lågt presidenten värderar de som begår brott efter att ha tagit sig in i USA illegalt. Även nyhetsbyrån Reuters rapporterade om reaktionen från Mexikos regering, där landets utrikesminister sa att det var oacceptabelt att USA:s president refererade till somliga migranter som djur – även om han syftade på gängkriminella.

Uttalandet användes för att ge ett exempel på hur retoriken kring migranter låter. Senare i programmet sattes uttalandet i ett större sammanhang. USA:s presidents uttalanden tolkades i programmet både av kritiker till hans politik och av två företrädare för konservativa tankesmedjor.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att det i programmets inledning framstod som att USA:s president uttalade sig generellt om migranter från Centralamerika som djur, något som förstärktes av speakerrösten. Av handlingarna i ärendet framkommer det att presidentens uttalande gjordes i ett samtal om bland annat migranter involverade i gängkriminalitet. Fokus för programmet låg dock på gängvåld i El Salvador och hur bland annat presidentens hårda retorik var symptomatiskt för en växande nationalism i USA och synen på migration som en kris. Vid en sammantagen bedömning anser nämnden att det sätt på vilket det aktuella uttalandet spelades upp i programmet inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg och Erik Fichtelius efter föredragning av Elin Ackerberg.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Elin Ackerberg

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.